

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Никитенко О.В.

старший викладач кафедри ділової іноземної мови

та міжнародної комунікації

Національного університету

харчових технологій

Мотивація відіграє величезну роль при вивченні будь-якої навчальної дисципліни, і іноземна мова не є винятком. Мотивація - основний компонент структури навчальної діяльності. При цьому велике значення самої особистості як суб'єкта цієї діяльності.

Згідно з визначенням І.Зимньої, мотив - це те, що визначає, стимулює, спонукає людину до виконання певної дії [1, с.131]. Тобто, мотив розглядається як внутрішнє спонукання до навчальної діяльності, викликане особистими потребами самого студента, його життєвою позицією, вихованням в сім'ї. Як пише С. Занюк, «дуже важливо, щоб вчитель розумів, що успіх залежить не тільки від здібностей, але й від мотивації досягнення, та ураховував це як при відборі обдарованих людей, так і під час роботи з ними» [2, с. 268].

Під мотивацією слід розуміти організацію такої навчальної діяльності, яка спрямована на більш глибоке вивчення іноземної мови, її вдосконалення і прагнення розвивати потреби пізнання іншомовної мови. Розрізняють два види мотивів: внутрішні і зовнішні. Внутрішні мотиви розвиваються під впливом власних думок студента, його прагнень, переживань, виникнення певних потреб, в результаті чого з'являється усвідомлення внутрішньої необхідності. Мотив може бути позитивний і негативний. Основні фактори, що сприяють формуванню у студентів позитивних мотивів до вивчення іноземної мови, такі: розуміння цілей навчання; зміст навчального матеріалу; зацікавленість предметом; професійна спрямованість; емоційна форма проведення занять викладачем; усвідомлення важливості отриманих знань; оцінка знань;

величезне бажання вивчати іноземну мову, без знання якої неможливо жити в сучасному світі.

Зовнішні мотиви не пов'язані зі змістом навчального матеріалу. До них відносяться: обов'язок (студент повинен вивчати даний предмет, щоб отримати залік, скласти іспит); оцінка (прагнення набрати якомога більше балів за модуль, за семестр); використання іноземної (переважно англійської) мови як засобу отримання та обміну інформацією, користування комп'ютером та мережею Інтернет для отримання знань в різних галузях науки і техніки, користування різними програмами для виконання розрахунків, курсових проектів і навчальних завдань; вивчення англійської мови з метою кар'єрного росту чи з метою знайти роботу за кордоном; вивчення мови з метою здійснення туристичних подорожей, для спілкування з іншими людьми; соціальний мотив (студент усвідомлює соціальну значимість вивчення англійської мови); підвищення навичок розмовної мови для участі в міжнародних конференціях і зустрічах; самоствердження (студент вчить мову, щоб досягти визначеного положення в житті), тощо. Зовнішня мотивація зумовлена обставинами, які примушують студента вчити слова, читати текст, робити вправи часто всупереч бажанню, настрою, самопочуттю і зайнятості.

Внутрішня мотивація переважає над іншими мотивами, забезпечує успішну навчальну діяльність, викликає задоволення від самого процесу навчання та результатів своєї праці. Внутрішні мотиви пов'язані зі змістом навчального матеріалу, оволодінням навичками читання і письма іноземною мовою. Комунікативний мотив - одне з найбільш необхідних умінь будь-якої людини спілкуватися однією мовою з іншими людьми. Тому розвиток комунікативних здібностей студентів, їх підготовка до життя в суспільстві є основною метою навчання іноземній мові в університеті. Отже, завдання викладача - навчити студентів спілкуватися іноземною мовою, створюючи певні ситуації, які допоможуть їм у житті і навчать їх знаходити оптимальне рішення. Це вимагає підвищення професійного рівня викладача, постійного вдосконалення знання свого предмета. Ставлення до іноземної мови безпосередньо залежить від

викладача, який створює мотивації у студента своїм прикладом, зацікавленістю, яскравістю. Ставлення до викладача автоматично переходить у відношення до предмета. Викладач повинен бути лідером у процесі пізнання, авторитетом у всіх сферах спілкування зі студентами. Немає більш сильного мотивуючого впливу, ніж власний позитивний приклад, інтерес викладача до іноземної мови та культури країни. Викладач повинен організувати навчальну діяльність, враховуючи професійну спрямованість студентів, застосовуючи різноманітні методи ведення занять, а також давати об'єктивну оцінку знанням студентів.

Таким чином, мотиваційний аспект має важливе значення для активізації всіх психологічних процесів - мислення, сприйняття, розуміння і засвоєння іншомовного матеріалу. Мотиви, сфери бажань, інтересів і схильностей, світогляду, статус студента, його життєві позиції, а також різні ситуації взаємообумовлені і складають гармонійну єдність особистості. Все це є внутрішньою силою, яка спонукає студента вивчати іноземну мову. Для цього необхідно підвищувати рівні мотивації, сприяючи розвитку пізнання та інтелектуальної діяльності у студентів, що, в свою чергу, призводить до підвищення ефективності процесу навчання.

Література

1. Зимняя И.А. Педагогическая психология. Учебник для вузов. Изд. второе, доп., испр. и перераб. – Москва.: Издательская корпорация «Логос», 2000. - 384 с.
2. Занюк С. Психология мотивации. – К.: Эльга-Н; Ника-Центр, 2002. - 352 с.